

Neměl byste kouřit

Kouření je nezdvořilé!

Mám dojem, že ten boj proti kouření a kuřákům je veden trochu nešikovně, aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Takže aby se něco proti kouření dělalo, ale při tom, aby to ty kuřáky-voliče nerozzlobilo. Existence tabákových reklam stejně jako jejich absence počet kuřáků podstatně neovlivní. Nikdo nezačne kouřit, protože uviděl velblouda na plakátě, ani nepřestane kouřit, když ho tam neuvidí.

Sám pro sebe jsem si už dávno udělal svou vlastní protikuřáckou kampaň, která spočívá v tom, že ve filmech, na které mám vliv, kouří jenom darebáci a ti ostatní cigaretu do ruky, či dokonce do úst nevezmou. Není to nic moc, ale myslím, že malá kapka může mít větší účinek než velká voda.

Pokládal bych za rozumnější a prospěšnější, aby se pozornost věnovala těm, kteří ještě kouřit nezačali. Těm, co teprve dospívají a vidí v kouření příležitost, jak se dospělým podobat. Mělo by se těm dnešním... náctiletým, těm dosud telecím mozečkům důrazně vysvětlit, že kouření není znak dospělosti, hrdinství, mužnosti, ale naopak: že je to důkaz slabosti. Že kouření je stejně neslušné, jako když se někdo štourá v nose.

Dospívající a dosud nevinné duše by měly pochopit, že jejich dospělé příklady s kouřící cigaretou na rtech, nejsou lidé zralí, jsou to jen

nešťastníci, kteří se stali sami oběťmi svého pubertálního omylu. Za to, že kdysi viděli své vzory špatně, si teď sobě i svým blízkým kazí zdraví.

Většina kuřáků chytla svou chorobu v zelených letech, v pubertě, a když se jich zeptáte, proč vlastně kouří, uvedete je do rozpaků, nanejvýš vám řeknou, že nějak začali a teď jim to chutná.

Tak nevím...

Kdysi, když nám bylo sedmnáct, jsem se zeptal své spolužačky, proč začala kouřit. Řekla, že se jí líbí představa večerního rande, kde do tmy září dva červené ohničky. Husa! Kvůli tomu to děvče celý svůj život smrdí.

podle <https://www.pozitivni-noviny.cz/cz/clanek-2007050015> Jiří Menzel (upraveno, zkráceno)

1 Přečtěte si text a podle informací v něm rozhodněte, zda jsou následující věty pravdivé.

- a) Tabákové reklamy ovlivňují počet kuřáků. ANO/NE
- b) Autor si udělal vlastní protikuřáckou kampaň. ANO/NE
- c) Ve filmech, které může autor ovlivnit, nikdo nekouří. ANO/NE
- d) Pozornost by se měla věnovat mladým lidem. ANO/NE

- e) Kuřáci nevědí, proč začali kouřit. ANO/NE
- f) Spolužačka autora začala kouřit kvůli romantické představě. ANO/NE

2 Najděte v textu výrazy, která označují následující popisy.

- a) člověk, který kouří
- b) zvíře, které se používá k dopravě v poušti
- c) špatný člověk

- d) chyba, kterou uděláme v mládí
- e) znervóznět někoho
- f) opozitum k výrazu „vonět“

3 Najděte ve slovníku význam frazému *aby se vlk nažral a koza zůstala celá*, vysvětlete a popište situaci, kdy ho můžeme použít.

GRAMATIKA

1 Doplněte druhou část podmínkové věty a rozhodněte, zda se jedná o reálnou, či hypotetickou podmínku.

- (1) Jestli chceš jít do kina, _____
- (2) Kdyby zítra pršelo, _____
- (3) Jestli se nezeptáš pana učitele, _____
- (4) Kdyby mě bolela hlava, _____
- (5) Kdybys šel včera s námi, _____
- (6) Pokud chceš péct dort, _____
- (7) Jestli uděláš maturitu, _____
- (8) Kdybychom vyhráli luxusní dovolenou, _____
- (9) Když pojeděš do Prahy, _____
- (10) Kdybys to věděl, _____

2 Vyberte správný začátek věty.

- (1) *Jestli/Kdybych/Kdybys si nezlomil ruku, mohl jsem ten test psát s vámi.*
- (2) *Jestli/Kdybych/Kdybys nepřišla pozdě, mohla jsem ten vlak stihnout.*
- (3) *Jestli/Kdybych/Kdybys příští týden bude sněžit, pojedeme lyžovat do Krkonoš.*
- (4) *Jestli/Kdybych/Kdybys nebudeš jíst ovoce a zeleninu, nebudeš mít dostatek vitamínů.*

- (5) *Jestli/Kdybych/Kdybys to věděla dřív, zlobila bych se na tebe.*
- (6) *Jestli/Kdybych/Kdybys mi chtěl koupit dárek k narozeninám, určitě nekupuj žádný šperk.*
- (7) *Jestli/Kdybych/Kdybys budeš málo pít, určitě tě bude bolet hlava.*
- (8) *Jestli/Kdybych/Kdybys se zeptala, odpovíš mi popravdě?*
- (9) *Jestli/Kdybych/Kdybys nepřestane kouřit, mohl by mít zdravotní problémy.*
- (10) *Jestli/Kdybych/Kdybys bude mít vlak zpoždění, přijdeme pozdě na schůzku.*

3 Použijte v následujících otázkách kondicionál.

Př.: Otevřeš dveře? – Otevřel bys dveře?

- (1) Vrátíte mi to pero?
- (2) Půjčíš mi auto?
- (3) Počkáš na mě?
- (4) Pohlídáte nám dítě?
- (5) Pošlete mi SMS s datem návštěvy?
- (6) Dáš mi peníze na zmrzlinu?
- (7) Přečteš to nahlas?
- (8) Ukážete mi cestu?
- (9) Zavoláš mi taxi?
- (10) Vyřídíte to?

4 Co bych dělal/a, kdyby... Tvořte věty. Mluvte o sobě.

Př.: mocť žít ještě jednou → Kdybych mohl/a žít ještě jednou, vybral/a bych si jinou profesi.

- (1) najít na ulici peněženku, (2) mít více volného času, (3) umět perfektně česky, (4) vyhrát milion korun, (5) ztratit se v cizím městě, (6) být prezidentem/prezidentkou, (7) umět výborně vařit, (8) být nemocný/nemocná, (9) mít dva měsíce dovolenou/prázdniny, (10) strávit den s kamarádem/kamarádkou

5 Tvořte tvary dativu singuláru.

- (1) Lenka říkala (tatínek) _____, že potřebuje nový počítač.
- (2) Měl bys zajít k (dědeček)

_____, už jsi tam dlouho nebyl. (3) Co dáme (maminka) _____ k narozeninám? (4) Musíme zavolat (paní učitelka) _____, že je syn nemocný. (5) Doprovodíš mě k (naš dům) _____? (6) Koupili jste (dcera) _____ nový telefon? (7) Chybí (ty) _____ kamarádi? (8) Smála se (to) _____? (9) Pokračujte stále rovně, směrem k (hlavní nádraží) _____ . (10) Vyříd' vzkaz (Lukáš) _____, až ho potkáš. (11) Musím vrátit (bratr) _____ peníze. (12) Babička zavedla vnučku až k (základní škola) _____. (13) Chutnají (Alena) _____ špagety? (14) (Spolužák) _____ dali rodiče nové auto. (15) Pogratulujte (jednoznačný vítěz) _____ naší soutěže!

6 Odpovězte na otázky.

Př.: Co ti vadí v tvém městě? – Vadí mi velký hluk.

- (1) Kolik je ti let?
- (2) Co ti chutná?
- (3) Co ti nechutná?
- (4) Co ti sluší?
- (5) Co ti nesluší?
- (6) Co se ti líbí v České republice?
- (7) Co se ti nelíbí v České republice?
- (8) Co se ti líbí ve tvém bytě/domě?
- (9) Co se ti nelíbí ve tvém bytě/domě?
- (10) Co ti jde?
- (11) Co ti nejde?
- (12) Čemu se často směješ?

7 Odpovídejte na otázku. Používejte dativ singuláru.

Př.: Komu věříš/nevěříš? Věřím své mamince.

(1) mladší bratr	(6) starší sestřenice
(2) známý politik	(7) můj šéf
(3) významný vědec	(8) zahraniční profesor
(4) dobrý kamarád	(9) vzdělaný člověk
(5) světový ekonom	(10) slavná novinářka

Př.: Čemu rozumíš/nerozumíš? Nerozumím ekonomice.

(1) světová politika	(6) čínská gramatika
(2) starší generace	(7) moderní doba
(3) městská doprava	(8) tvůj názor
(4) odborná publikace	(9) česká komedie
(5) černý humor	(10) jízdní řád

8 Doplňte prepozici a vytvořte tvar dativu.

nehledě k, naproti, kvůli, vzhledem k (2×), díky, směrem k (2×), proti, k

- (1) Zítř musím jít _____ (praktický lékař).
- (2) _____ (hodná kamarádka) jsem udělala zkoušku.
- (3) Lidé bojují _____ (nebezpečná nemoc).
- (4) Nemohla jsem jíst čokoládu _____ (přísná dieta).
- (5) Park je blízko, musíte jít _____ (obchodní centrum).
- (6) _____ (špatný výsledek) musel psát test znovu.
- (7) Fitness centrum je _____ (základní škola).
- (8) Šli na dlouhý výlet _____ (špatné počasí).

(9) Viděla jsem bratra, jak jde _____
_____ (městská knihovna).

(10) _____ (májové počasí)
nevím, jestli půjdeme na procházku v sobotu
nebo v neděli.

9 Tvořte věty. Pozor na objekty v dativu
a akuzativu.

(1) půjčit – Petr – kniha

(2) představit – maminka – přítelkyně

(3) poslat – babička – dopis

(4) dát – Lenka – nový mobil

(5) doporučit – já – akční film

(6) slíbit – ty – nový oblek

(7) ukazovat – sousedka – nový pes

(8) přinést – kamarád – nová hra

FONETICKÁ CVIČENÍ – Konsonanty H × CH

1 Artikulační strečink. Čtěte po sobě jdoucí
konsonanty *h* a *ch* v kombinacích
s vokály v řadě.

(1) che, cho, cha, chi, chu, cha, chu, chi, che, cho,
cho, cha, cha, cho, cho, chi, chi, che

(2) ha, ho, ha, hu, he, hi, hy, ha, he, hu, ha, hy, he,
hu, ho, ho, hi, he, he, ha, ha, ho, ha

(3) he, cha, chi, hu, ho, ha, cha, he, che, hy, hi, hu,
cha, che, cho, ha, he, cha, hi, chi, ho

2 Artikulační strečink. Čtěte po sobě jdoucí
kombinace hlásek v řadě. Koncentrujte se
především na znělou výslovnost znělých
konsonantů a hlásky [h].

zha, vho, žha, vhe, zhu, vha, zhe, žho, vhu, žhe, zho,
vhu, zho, vha, žho, zha, zho, vha

3 Čtěte básničky. Koncentrujte se
především na správnou výslovnost
konsonantů *h* a *ch*. A 5.2

Na schodech u chaloupky Holky, chlapani v neděli
chroupeme si pochoutky. sněhuláky stavěli.
Pejsek Chlupáč za rohem Ve sněhu si pohráli,
zhltal buchty s tvarohem. večer potom kýchali.

Hugo, ty máš zase hlad? Honza s Hankou si hrají,
Housky, ty máš hodně rád. chrousty venku chytají.
Zítra máme přece hody, U toho se chichotají,
tak se už hoď do pohody. jak jim chrousti unikají.

ZOPAKUJTE SI

1 Tvořte tvary lokálu plurálu.

(1) Celý život snil o (daleké země) _____
_____. (2) Mluvili o (jeho kamarádi a známí)
_____ a _____. (3) Zklamal
se v (jeho spolužáci) _____,
když mu nikdo z nich nepomohl. (4) Přemýšleli
o (různé možnosti) _____, jak najít
práci. (5) Ty knihy jsou na (ty police) _____
_____ tam nahoře. (6) Na (známé zahraniční
univerzity) _____ je
to běžný postup. (7) Přišla ke mně až po (ty dlouhé

přednášky) _____.
(8) Život ve (velká města) _____
obvykle nabízí více možností než na venkově.
(9) Ten film byl o (úspěšné ženy) _____
_____. (10) Všechny pracovaly na (důležitá
místa) _____.

2 Z následujících spojení tvořte věty. Dávejte pozor na správnou prepozici a na tvary lokálu plurálu.

- (1) toužit – nové šaty
- (2) přednášet – české pády a vzory
- (3) stýskat se – kamarádi a spolužáci
- (4) bavit se – zimní sporty
- (5) bydlet – ty vysoké domy
- (6) dělat túru – hory
- (7) mluvit – zajímavá témata
- (8) být závislý – drogy a mobilní hry
- (9) studovat – drahé soukromé školy
- (10) vyprávět – zážitky z mládí
- (11) psát – důležité události
- (12) vyznat se – cizí města

3 Doplnujte tvary genitivu plurálu.

- (1) Včera se vrátili ze (Spojené státy americké) _____.
- (2) Bez (dobré knihy) _____ a (opalovací krémy) _____ na dovolenou nejedu.
- (3) Rozhodli to bez (my) _____.
- (4) Podívej se do (ty staré skříně) _____, třeba tam najdeš něco zajímavého.
- (5) Českou republiku projel z (Karlovy Vary) _____ až do (Beskydy) _____.
- (6) Chceš šťávu z (čerstvé pomeranče) _____, nebo limonádu z (lesní maliny) _____?
- (7) Do (ty nové byty) _____ už se stěhují první nájemníci.
- (8) Tu informaci máš

od (oni) _____? (9) Poskládej si věci do (tvé skřínky) _____! (10) Do (dopisy dětem) _____ vždycky dávala malé dárky.- (11) Anglicky se učil ze (staré americké učebnice a slovníky) _____ a _____.
- (12) Letošní Vánoce budou bez (drahé dárky) _____.

4 Doplnujte prepozice a správné tvary jmen. Dávejte pozor, o jaký pád se jedná.

- (1) _____ (prázdniny) _____ letos nikam nepojedeme.
- (2) Maminka nám vyprávěla pohádku _____ (mluvící auta) _____.
- (3) Byl závislý _____ (hazardní hry) _____.
- (4) Slyšela jsem to _____ (moji kolegové) _____.
- (5) Vánoce nemůžou být _____ (svíčky a koledy) _____ a _____.
- (6) _____ (letní měsíce) _____ je teplé a suché počasí.
- (7) Často jsme s ním mluvili _____ (jeho plány) _____ do budoucna.
- (8) _____ (velké stoly) _____ stojí vázy s květinami.
- (9) Co je _____ (ty zelené krabice) _____?
- (10) O víkendu pojedeme na výlet _____ (Krkonoše) _____.
- (11) Poznámky si vždycky psal _____ (linkované sešity) _____.
- (12) Viděli jsme kostel postavený _____ (lidské kosti) _____.

5 Převeďte následující věty do imperativu.

- (1) Nejdřív si musíte domluvit termín schůzky.
- (2) Musíme vyhledat všechny informace na internetu.
- (3) Nesmíte tu kouřit.
- (4) U dveří si musíš vyzout boty.
- (5) Před zkouškou si musíme zopakovat gramatiku.
- (6) Nesmíš chodit spát tak pozdě.
- (7) Musíte si otevřít učebnice na straně 45.
- (8) Nesmíte přecházet silnici jinde než na přechodu pro chodce.
- (9) Musíme si to ještě pořádně rozmyslet.
- (10) Musíte se ještě jednou podívat do všech zásuvek.
- (11) Nesmíme tady rozdělávat oheň.
- (12) Musíš pomáhat babičce.

6 Tvořte z následujících spojení věty s imperativem.

(1) před vyšetřením nejíst

(2) pilulky zapít vodou

(3) pravidelně cvičit

(4) nejíst sladké a tučné jídlo

(5) sundat si brýle

(6) namazat kůži krémem

(7) při vyšetření se nehýbat

(8) ohnout ruku

(9) přinést vzorek moči

(10) pít hodně vody

(11) zhluboka se nadechnout

(12) chvílku nedýchat

7 Doplňte do následujícího textu prepozice.

(1) ___ pátek mi nebylo dobře, dostal jsem rýmu a kašel. (2) ___ sobotu a v neděli jsem zůstal (3) ___ posteli, pil jsem horký čaj s citrónem a medem a myslel jsem si, že se (4) ___ víkendu vyléčím. (5) ___ pondělí jsem ale dostal teplotu. Nešel jsem (6) ___ univerzitu, ale zůstal jsem doma. Protože mi večer bylo ještě hůř, šel jsem v úterý ráno (7) ___ lékaři. Když jsem přišel (8) ___ čekárny, bylo tam moc lidí. Naštěstí šlo ale všechno rychle, a tak jsem se brzy dostal (9) ___ řadu. Lékař se mi podíval (10) ___ krku, poslechl si, jak dýchám a předepsal mi léky. S receptem jsem šel (11) ___ lékárny a (12) ___ lékárny rychle zase domů a (13) ___ postele.

8 Doplňte do vět vhodná slova.

(1) Přejedl se a teď má problémy se ž_____.
(2) Často mě bolí h_____. (3) Při ch_____
měl vysokou h_____. (4) Asi jsem n_____,
mám rýmu a kašel. (5) Lidé, kteří mají sedavé
zaměstnání, mají často problémy se z_____.
(6) Chraptím a bolí mě v k_____. (7) Malé
děti mají velmi citlivou k_____. (8) Silně
kašlal a nemohl dýchat, protože měl z_____
p_____. (9) Civilizační ch_____
jsou příčinou mnoha úmrtí. (10) Pořád se cítil unavený
a lékař pak zjistil, že má r_____. (11) Při rýmě
potřebujete kapky do n_____. (12) Dlouho se
léčil s vysokým krevním t_____.